

המדינה, ובחשימת פקודת המדינה עליהם לעבור דרום ולצדד, ברור שהעומות היה בדתנימנע. הוא בא בפגישה המפורסמת בין גודי דה מאיר וקריסקי, ערב מלחמת יום הכיפורים.

קוסמים לגולדה

קשה לתאר ניגוד מוחלט יותר מאשר זה הקיים בין שתי דמויות אלה. הן גמישות המפוכחות של קריסקי מול הקשיחות השחצנית של גולדה. בעיקבות מעשה טרור פלסטיני, החליט קריסקי לסגור את מחנה המעבר שהיה קיים בטירת שינאו. ההחלטה היתה סבירה, כי הטירה שימשה יעד אידיאלי למעשי טרור, ולא היתה נחוצה כלל לתנועת ה-עולים. בתנועה עצמה לא פגע קריסקי בכל צורה שהיא. אוסטרית היתה, וגשורה עד היום, המדינה היחידה באירופה שדרכה

קריסקי
אמבטיה לגברת הזקנה

מנוקז מעבר העולים מן המיזרח למדינת ישראל.

אבל גולדה החליטה שעליה לתת שיעור בקוממיות ישראלית ליהודי הגלותי הזה בווינה, והכריזה על בואה. אין ספק שהיתה משוכנעת שקריסקי היהודי ישתחוה בפניה וישתתף את דבריה בצמא ובחרטה. היא היתה מוכנה להביט עמוק בעיניו, כדי ליישר את גבו.

למרבה הצער, קריסקי הוא האיש ה-אחרון המתאים לשיעור כזה. הוא לא התרשם מן הגננת היהודית הבינלאומית. הוא השיב לה בדברי הגיון, הסביר את החלטתו. בין השניים נוצר קצר. (יתכן ש-גולדה היתה כליך מורידת מן הפגישה הזאת, שלא שבה לאיתנה לפני יום-הכיפורים, ועל כן שכחה לגייס את ה-מילואים).

גולדה ראתה לפניו יהודי נגדי תי. קריסקי ראה לפניו דוגמה מרי גיזה של התנשאות ישראלית בדי-תינסבלת וחסינות שכל.

מובן שקריסקי עצמו אינו מגדיר את הדברים כך. להיפך. הוא אומר כמה מלים טובות על גולדה: "אשה מרשימה... אי-שיות בעלת אופי..."

את הסיפור שמאחרי הסיפור סיפר לי יהודי וינאי, ששמע אותו ממקור מוסמך: כאשר שמע קריסקי כי גולדה עומדת להגיע, אמר לעוזריו: "זהו אשה זקנה. היא בוודאי תהיה עייפה. הכינו לה מיטה, כדי שתוכל קצת לנוח, ואמבטיה."

הפקידים הכינו את הכל בבניין ראשי הממשלה, אבל כשבאה גולדה, סירבה לנוח או לרענן את עצמה. תבעה לגשת לעניין. לאחר מכן, בשובה לישראל, הכריזה גולדה בזעם ש"קריסקי לא הציע לי אפילו כוס-מים!"

לאחר מכן באה שורה של תקריות אחרות, שתגבירו בליבו של קריסקי את ההרגשה שחוגים ציוניים מסוימים רודפים אותו ואינם בוחלים בשום אמצעי כדי לפגוע בו אישית. באחת הפרשות המכוערות ביותר, נוצל אחיו, המתגורר בארץ, כדי להשמיץ אותו בצורה בווייה למדי. פרשה אחרת היתה המריבה המפורסמת עם "צייד הנאצים" בחסד-עצמו, שימעותו ויוג-

טל, שנחשד עליידי קריסקי בנחול קנור, ניה בעלת מטרות פוליטיות-אישיות. כיום מספר קריסקי שהוא מקבל מיספר שווה של מיכתבי-השמחה מדי נאצים ותיקים ויהודים קנאיים. שני הסוגים כתובים בדיוק באותו הפיגמון, ואפילו באר-תן המילים. נאמר בהם: "חבד שהיטדר לא הצליח להכניס אותך דתאיהגאזים."

על מישור גבוה יותר קיים היחס הרשמי של ממשלת-ישראל, שאינו פחות תמוה. אף שבכמה הזדמנויות (שאינן ניתנות לצערה, לפירסום) התערב קריסקי אישית כדי לע-זור לראשי ישראל בפורומים בינלאומיים, הוטל עליו כימעת חרם. ולראייה: הגה סיים קריסקי מסע בי-מרחב, שבמהלכו נפגש עם ראשי העולם הערבי. לא היו אלה שיחות פורמליות חסרות-תוכן, אלא שיחות מלבר-ללב, ש-נמשכו לפעמים חמש ועשר שעות. לאחר מכן ביקר אותו סאדאת בווינה, לשיחות ארוכות נוספות.

הגיורי היה לשגר לשגר דווינה שר בכיר, כדי לשמוע מפיו של קריסקי מידע ורשמים באופן בדי-תיאמצעי. שמעתי חזק מן הדי-ברים, והם מאלפים בצורה שאין למעלה ממנה, ופותרים, מכמה בחינות, אופקים חדשים.

אולם ישראל אינה שולחת שר אל "היהודי די הזה". היא רוצה לתת לו להבין שמעשיו אינם חשובים, ושמשלתנו מתייחסת אליו-הם בזלזול שהם ראויים לו. נותר ל-קריסקי לדבר עם השגריר הישראלי. אבל אולי יש בלבו דברים שאין הוא רוצה לגלותם לשגריר? אולי אין הוא יכול, או רוצה, להעבירם בדרך הדיפלומטית?

מי זקוק לאויבים?

ולי כדאי לסכם את הדברים בכמה הערות על פי השכל הישר, כפי שקריסקי עצמו היה, מן הסתם, מסכים, לולא נגעו לו הדברים:

ברונו קריסקי קיים. קיים מאד. הוא ראש-הממשלה של מדינה, שאינה גדולה, אך שיש לה חשיבות לא-מעטה בהקשרים בינלאומיים שונים. היא ממלאת תפקיד חשוב באירופה חדשה, ויש מי שקל לדבר במדינות אירופיות אחרות. במדינה זו מובטח שילטונו האיש של קריסקי לתקופה ארוכה מאד. הוא לא ייעלם מחר.

מאחר שהתגבר על בעיותיה הדי-פנימיות של ארצו, קורה לקריסקי מה שקורה לפוליטיקאים במע-מרו: הוא מקריש יותר ויותר תשומת-לב לעניינים עולמיים, והור-פך מדינאי בינלאומי.

קריסקי הוא גם אחד מראשי האינטר-נציונל הסוציאליסטי, פורום פוליטי חשוב שנתן לאיפעם גיבוי חשוב לישראל. בקרב ראשי המפלגות המאוגדות באינטרנציונל, יש חלוקת-תפקידים והתמחות מסוימים. כך, למשל, מתמחה וילי ברננד, ידידו של קריסקי, בענייני דרום-אפריקה. קריסקי הוא המומחה של האינטרנציונל לענייני המיזרח התיכון, ולדעתו יש השפעה רבה על קביעת המדיניות המיזרח-תיכונית של מדינות ומפלגות אחרות, הקשורות בפורום זה.

מעבר לכל אלה, יש לקריסקי מעמד מיוחד-במינו בעולם הערבי. כמה מראשי העולם הערבי אימצו אותו כידידם האיש, למרות (ואולי גם בגלל) היותו יהודי. קשר רים אלה יכלו למלא תפקיד חשוב מאד במאמצים להשגת שלום.

מעבר לכל אלה — אף על פי כן ולמרות הכל, קריסקי הוא בעל זיקה עמוקה מאד לגורלה של מדינת-ישראל, אפילו יכחיש זאת אלף פעמים. האם זה חכם, האם לא, האם יש להפוך איש כזה לאויב? האם יש לנו שפע כזה של ידידים בעולם, עד כי יכולים אנחנו לוותר על איש כזה?

אם יש חילוקי-דעות עם איש זה — אידיאולוגיים ו/או פוליטיים — האם לא כדאי לברר אותם בדו-שיח רצוף, תוך נכונות לשמוע ולהשמיע, לשכנע ולהשי-תכנע, לתת עצה ולקבל עצה? בקיצור: האם לא כדאי לפתוח דף חדש ביחסים עם ברונו קריסקי?

(בגליון הבא: ברונו קריסקי על יחסי ישראל-ערב, הבעייה הפנסטינית, היהדות והציוני-נות—בראיון-ענק עם אכנרי.)

שמפו רויאל
אדום - נגד קשקשים

עץ הזית

השבוע בהגרלת כדור הזהב של מכעל הכיס

פרס ראשון 500,000 ל"י

פרס כדור הזהב 100,000 ל"י

פרס ראשון עשוי להצטבר ל: 600,000 ל"י

הערב בטלוויזיה תוצאות ההגרלה

מדינת ישראל

מדינת ישראל

